

Največja jugoslovanska gospodarska prireditelja

ZDA so proizvedle v letu 1941 za 200 milijonov dolarjev penicilina. Zaradi dobre razpoložljivosti z zdravilom se je penicilin pocenil: zdaj prodajo 100.000 enot penicilina po 18 stot. dol. na desno belo (okrog 104 lir) in po 40 stot. dol. (230 lir) na drobno.

ne industrije e industrijcev

enkrat dovolila podražitev struje, ki je namenjena manjšim porabnikom (do 30. kW instalirane potence) in da se bo podražitev nanašala le na dobave energije večjim odjemalcem.

Med tem časom pa je italijanski minister za javna dela Tupini pripravil tri pomembne zakonske osnutke. Ustanovljen bo nov »Državni odbor za elektriko«, ki bo prevzel nadzorstvo nad elektroindustrijo, izdeloval nove načrte, urejeval zadeve razdeljevalnega omrežja itd. (Ustvarjanje novih organov za rešitev perečih vprašanj je značilna poteza italijanskega birokratičnega postopka).

Z drugim zakonskim ukrepom nameravajo ukiniti koncesije vsem industrijcem, ki niso ali ne bodo te koncesije pravočasno izkoristili.

Tretji odlok bo predvideval znatne podpore elektroindustrijcem. Med drugim bodo makazovali hidrocentralam na jugu Italije in na otokih podporo 4.000 litrov na leto in za 15 let za vsak kilovatt potence. Podpore bodo dajali tudi industrijam, ki so že pričele

Premalo obdelovalne zemlje

V Lake Successu, kjer ima sedež OZN, se je zbralo 350 učenjakov z vsega sveta — Jugoslovanci predstavljata Ivan Jelačin in Stojan Pavlovič — ki pod okriljem OZN preučujejo vprašanje ohranitve in izkoriščanja zemeljskih bogastev. Američan H. H. Bennett je bil v svojih izvajanjih o obdelovalni zemlji velik pesimist. Ugotovil je, da je danes samo okoli 162 milijard ha orne zemlje in da je popolnoma zgrešena domneva, da se da površina orne zemlje nepojubno razširiti. Veliko vprašanje je, ali bo zemlja lahko preživljala stalno naraščajoče prebivalstvo. Drugi američan B. Howard je navedel, da vsako leto uničijo miši v ZDA da 200 milijonov dolarjev žita, za 350 milijonov dolarjev ga uničijo razne žuželke in 10 milijonov bušlov žita zgori.

gradnjo novih obratov. Značilno pa je, da bodo podpirali le velike kombinacije (nad 220.000 KW) .

Iz vsega tega, kar smo navedeli, da se sklepata, da se okrog italijanske elektroindustrije zbirajo ogromni interesi, pri katerih ni neprepromembna vloga, ki jo igra mednarodni, predvsem pa ameriški kapital.

Napredovanje sovjetske lesne industrije

Sovjetska proizvodnja lesa je v polnem razvoju, kar nam prikazujejo naslednje številke, ki smo jih povzeli iz sovjetskih virov: v l. 1913 je znašala celokupna ruska proizvodnja lesa nekaj nad 50 milijonov kubičnih m; v l. 1938 je Sovjetska zveza dosegla že proizvodnjo 142 milijonov kub. m; zadnja sovjetska petletka pa predvideva za l. 1950 proizvodnjo 280 milijonov kub. m. Za omenjena obdobja (1913, 1938, 1950) je, oziroma bo znašala proizvodnja žaganega lesa 6,6—29,6, 50,2 milijona kub. m. Proizvodnja papirja bo narasla od 240.000 v l. 1938 na 1,65 milijona ton v l. 1950.

**

ČESKOSLOVASKA TEKSTILNA INDUSTRIJA V MANCHESTRU

Na razstavi tkanin v središču angleške tekstilne industrije v Manchesteru, je razstavljeno račun 5.000 vrst blaga, od tega je 3.000 vrst angleškega izvora. Te največje evropske razstave so se udeležile poleg V. Britanije tudi Francija, Švedska, Belgija, Českoslovaška, Španija, Japonska, Avstralija, Hong-kong, Egipt in Iran. Českoslovaško blago vzbuja veliko zanimanje občinstva in strokovnjakov.

Načrti italijanske petrolejske industrije

Odbor za petrolej OECE v Parizu proučuje načrt italijanske petrolejske industrije. Po še nepotrjenih vesteh ima Italija v načrtu gradnjo 15 obratov za predelovanje petrolejskih proizvodov; 10 načrtov je bilo že odobrenih na račun programa 1948-49. Skupni predvideni troški za uresničenje programa znašajo okrog 134 milijonov dolarjev, od tega 56 milijonov za načrtovanje in nakup opreme v ZDA. Celokupna zmogljivost novih naprav bi znašala letno 7,8 milijonov ton surovine. Nove obrate bi zgradili v Falconari, (API, 180.000 ton letno), v Milanu (CONDOR, 900.000), Mantovi (ICIP, 180.000), Carrari (INPET — Schell, 2 milijona ton), Viguzzolo (ROL, 48.000 ton).

Italijanska petrolejska družba AGIP je poleg tega zaprosila za posojilo 1,2 milijardi dolarjev za nabavo vrtnalnih naprav za globoka vrtnanja.

**

PENICILIN

ZDA so proizvedle v letu 1948 za 200 milijonov dolarjev penicilina. Zaradi dobre razpoložljivosti z zdravilom se je penicilin pocenil: zdaj prodajo 100.000 enot penicilina po 18 stot. dol. na debelo (okrog 104 lir) in po 40 stot. dol. (230 lir) na drobno.

Davki in proračun našega področja

Uradno obvestilo VU javlja, da je znašel v preteklem juliju skupni donos davščin nekaj nad 1,7 milijarde lir, medtem ko so isti dohodki v mesecu juliju lanskega leta dosegli komaj 1,02 milijarde lir. Značilen je predvsem porast davka na poslovni promet od 231 na 366 milijonov lir.

Za točnejše presojanje zadeve dajemo v naslednji razpredelnici proračunske in dejanske dohodke angloameriškega področja za drugo polovico l. 1948 ter predvidevanje dohodkov za prvo polovico 1949 (podatki o dejanskih dohodkih v tem obdobju niso bili še objavljeni):

Dohodki (v milijonih lir)	II. pol. 1948 Predvideni	II. pol. 1948 Dejanski	I. pol. 1949 Predvideni
Neposredni davki	342	437	260
Posredni davki	1.351	2.044	1.662
Davki na industrijske izdelke, carine, trošarine	2.437	4.015	2.724
Pošta in telekomunikacije	285	276	250
Državni monopoli	1.197	1.241	1.170
Skupaj	5.662	8.013	6.066

Dejanski povprečni mesečni dohodki so znašali v drugi polovici lanskega leta okrog 1,3 milijarde lir. Če se naslanjamo na dohod davščin v preteklem juliju in smatramo, da bodo te davščine ostale povprečno neizpremenjene tudi za ostalo obdobje, lahko zaključimo, da bodo sami davki, carine, trošarine in državni monopoli vrgli državnim blagajnam področja v drugi polovici tega leta nad 10 milijard lir. S tem bodo krili ne samo redne izdatke,

(ki so znašali v drugi polovici l. 1948 8,26, v prvi polovici l. 1949 pa 7,54 milijarde), temveč znašali tudi celokupni državni primanjkljaj, ki je v zvezi z izrednimi izdatki; ti izdatki so znašali v drugem polletju 1948 5,71 milijarde lir, v prvi polovici letošnjega leta pa 5,53 milijarde lir. Razvoj državnih financ našega področja pobija zatoči vse uradne in neuradne trditve, da je STO nesposoben za samostojno življenje.

Elektrotraktorji v sovjetskem poljedelstvu

V Sovjetski zvezi so letos priče obratovati prve tri elektrotraktorske strojne postaje v nekaterih popolnoma elektrificiranih okoliših sverldovske, kijevske in rjanske oblasti. A. Evreinov piše v zvezi s tem, da so že lansko leto te stroje uspešno preizkusili v kolhozu »Zeržev« v sverldovski oblasti. 1. maja letos pa so v sverldovskem traktorskem zavodu izdelali 30 prvih elektrotraktorjev novim strojnimi postajam. Elektrotraktor sta konstruirala zvezni inštitut za elektrifikacijo poljedelstva in zavod za energije pri Akademiji znanosti ZSSR, po vzorcu gosencičastega traktorja tipa »STZ-NATIE«. Bencinski motor so zamenjali z elektrotraktorjem, ki obratuje z napetostjo 1000 V. Na elektrotraktorju je montirana valjasta priprava s škripecem, s pomočjo katere se dovodni kabel navija ali odvija pač kakor se traktor približuje ali oddaljuje od transformatorja, ki ga napaja daljnovod visoke napetosti. Dolžina kabla dovoljuje traktorju obdelati površino 15 ha pri enem spoju (stikalu). Na delu sta vedno po dva traktorja, ki se vzporedno pomikata v isti smeri. Sferja obračata kakor kažejo svetlobni znaki na razvodni deski, da ne pride do prekrivanja kablov.

ra čim bolj razširiti živinoreja, da bi prebivalstvo lahko dobivalo več mesne hrane. Izvedba načrta bo zlasti pripomogla k zbolšanju prehrane v mestih.

Socialni učinki

POLJSKA ORGANIZIRA VRACANJE RAZSELEJENCEV
Marija Dresden Lane, načelnica dobrodelniškega odseka pri IRO (International Refugee Organization) je v listu »New York Herald Tribune« opisala svoje vtise s potovanja po Poljskem, kamor je odšla, da bi ugotovila, ali je Poljska že dovolj higienično uredila otroške domove, da bi lahko sprejela svoje otroke, ki so se razstreseni po svetu. Okoli 100 do 200 tisoč poljskih otrok je še po raznih taboriščih in zasebnih hišah v Nemčiji in Avstriji. Poljska vlada želi spraviti te otroke z njihovimi materami domov. Med materami je mnogo udov in tudi drugih žensk, ki jih je Hitler dal odpeljati v Nemčijo kot prave pravice sužnje.

Pisateljica opisuje, kako so se Poljakine v domovini izredno vnele vrgle na delo, da bi uredile čedne domove za svoje tovarišice in njihove otroke, ki se želijo vrniti. One ne sanjarijo, temveč zgrabijo za delo in gradijo na razvalinah. Osupnil jo je praktični duh in izredna podjetnost Poljakinj. M. Dresden Lane se je vrnila iz Poljske prepričana, da je za otroke in matere na Poljskem dovolj preskrbljeno.

KUHINJSKA SOLA ZA ANGLEŽE

V ženskem koticu nekega londonskega lista smo našli ugotovitve sodelavke te rubrike, da v zadnjem času moški vedno bolj uvidevajo, da je treba ženo v kuhinji razbremeniti. Ne samo da Angleži vedno bolj uvajajo razne pomožne gospodinjske stroje (za pranje, likanje itd.), temveč se tudi sami urijo gospodinjstvu. Tako obiskuje več Angležev kuhinjsko šolo »Good Housekeeping« blizu postaje Victoria, med njimi celo nekaj parlamentarcev.

MESANJE VOLNE Z NAJLONOM

Neko holandsko podjetje je pričelo izdelovati novo vrsto mesane tkanine iz volne in najlona. Ta tkanina je kakor zatrjuje vsaj 3krat bolj trpežna kakor blago iz čiste volne.

Davkarije so pozabile na hišne lastnike

Tržaška finančna uprava je verjetno že prejela okrožnico italijanskega finančnega ministra, ki daje navodila za pobiranje davščin na stanovanjska in druga poslopja. (Tukajšnji davčni uradi so namreč v tem pogledu popolnoma podrejeni rimskim oblastem, ko gre za tolmačenje zakonskih predpisov). Okrožnica očita davčnim uradom, da so davke na poslopja pozabili prilagoditi novim razmeram. Za stanovanjske zgradbe lahko do neke mere upoštevajo zaporo nad najemninami, vendar — tako opozarja okrožnica — ni to dopustno pri odmerjanju davka na poslopja in na prostore, ki služijo v drugačnem namenu. V teh primerih so po mnenju ministra uresničeni pogoji za 33% zvišanje dosedanjih davčnih odmerov. Okrožnica končno opozarja davčne urade, naj se pobirajo za davke na nepremičnine, za katere je že potekel rok olajšav, ki so predvidene za nove gradnje.

PETROLEJ TUDI V CRNIJI?

Poročajo, da bo kmalu prišla v Grčijo delegacija nekega ameriškega petrolejskega trga, ki se bo razgovarjala z grško vlado o načrtu za raziskovanje morebitnih petrolejskih virov v grškem podzemlju. Po izkušnjah v Italiji in Turčiji sodijo namreč, da morajo ti petrolejski viri biti tudi v Grčiji. Značilna je vest, da bodo Američani nosili vse stroške za raziskovanje.

MALTA ZAGROZILA Z MARSHALLOVIM NAČRTOM

Anglija je v vojnem času nakazala Malti okoli 50 milijonov funtov v raznih kreditih in podporah, da bi omogočila prehrano revnega prebivalstva. Zaradi finančne krize je nedavno ustavila nadaljnjo podpiranje Malte. Poleg tega je del ameriške angleške mornarice izbral druga pristanišča na Sredozemskem morju za svoje oporišče, ker je Malta zaradi izpopolnitve letalstva precej zgrubila kot vojno oporišče. Mnogo Maltežanov je tako prišlo ob kruh. Malteška vlada je nato poslala londonski vladi neke vrste ultimatum: Ali daste denar ali se bomo obrnili na ZDA in prosili za Marshallov pomoč. V Londonu so razumeli in predsednik malteške vlade Boffa je nekaj izposloval.

Koliko kinodvoran je na svetu?

Nathan D. Golden in Earl H. Young sta za »Foreign Commerce Weekly« z dne 6. junija t. l. napisala članek, v katerem ugotavljata, kako je poraslo število kinematografov na svetu od l. 1947 dalje. Podatki, ki jih javljata so malo znani, deloma pa zanimivi. Za nekatere evropske države sicer niso do pičice točni, vendar dajejo dober splošen pregled. Podrobno je v članku podana udeležba ameriškega filma v posameznih državah.

Januarja 1949 je bilo v 116 državah 90.097 kino-dvoran z zmogljivostjo 48.750.147 sedežev, 14,1% več kakor v l. 1947. Prihrastek pomeni zlasti v Evropi in na Daljnem vzhodu obnovo predvojnih obratov, toda največji delež imajo vendar na novo zgrajene dvorane.

Koliko prebivalcev odpade na eno kino-dvorano? Statistika za evropske države in ZDA, po številu prebivalstva iz statističnega vestnika OZN, maj 1949, kaže naslednjo sliko:

Svedska 2.779
Italija 5.619
Belgija 6.436
Belgija 6.604
Spanija 7.709
ZDA 7.987
Francija 8.038
Norveška 8.394

V Italiji je preveč železarn

Predsednik družbe »Finsider« je izjavil, da je v Italiji preveč železarn in železarn. (Skupna proizvodnja železarskih in jeklarskih izdelkov ne prekaša namreč 3 milijone ton na leto). Glede nabave potrebnih surovin za železarne je predsednik družbe poudaril, da Italija lahko dovaža železno rudo pod zelo ugodnimi pogoji iz severne Afrike; ta ruda je zelo bogata s kromom, poleg tega jo lahko prevažajo po morju (700 milj). Za predelavo 1 tone severnoafriške rube porabi povprečno le 800 kg koksa, medtem ko znaša v drugih državah Evrope potrošnja goriva od 1000—1100 kg za predelavo tone železne rude. Mnoge države (ZDA, Anglija, Nemčija, Belgija) rade prihranijo na koksu z uvozom bogatih železnih rud, čeprav razpolagajo z rudami, ki vsebujejo manjše odstotke kromine.

Tehnične novosti

ANTI - RETICULE - ENDOTHELIAL - CYTO - TOXIC - SERUM

Tako naj bi se imenovalo cepivo, ki naj bi starega človeka pomladilo in mu vrnilo življenjske sile. Sestavlja ga dr. Michel Bardach v slovitom Pasteurjevem inštitutu v Parizu. Nekdo je vrgel v svet novico, da je Bardach že uspel. Nato se je začelo pravo bombardiranje inštituta z brzojavkami in pismi z vsega sveta. Na žalost je moral dr. Jacques Trefouel, ravnatelj inštituta izjaviti, da je novica preurajena. Treba bo še počakati. Dr. Bardach je že dosegel nekaj uspehov, toda za zdaj se vsi poskusi vršijo samo v delavnicah inštituta. Vprašanje je, ali bo imel več sreče kakor Voronov ali Bogomolec.

GUMIJASTE CESTE

Družba »Firestone Tyre and Rubber Co.« je dala v Ameriki prevleči del neke važne ceste s kavčukom. Njen predsednik je dejal, da gre za poizkus. Od angleških, francoskih in holandskih podjetij, ki proizvajajo naravni kavčuk, je odvisno, ali bodo Američani uporabljali gumi za prevleko cest. Prvi pogoj je namreč, da se znižajo cene kavčuka. Predsednik je dodal, da se je pri poizkusih na novih cestah v Ameriki in Evropi popolnoma obneslo.

Finska	8.567
Avstrija	8.933
Vel. Britanija	10.007
Danska	10.635
Švica	11.309
Nemčija	11.540
Irska	11.627
Madžarska	16.906
Holandska	22.436
Bolgarija	24.220
FLRJ	24.806
Poljska	41.721
Grčija	44.412
Romunija	45.329

Torej ni ZDA tista država, ki ima prvenstvo, marveč Švedska, kjer odpade 2779 prebivalcev na eno kinodvorano. Češkoslovaška je na tretjem mestu in ZDA komaj na šestem. Tudi ako primerjamo koliko prebivalcev odpade na 1 sedež je na prvem mestu Švedska, z 10 osebami na sedež. Sledi Vel. Britanija z 11, nato ZDA z 12, Belgija z 14, Italija 15, Francija in Spanija 16, Irska 18, Češkoslovaška 20, Nemčija, Norveška in Avstrija 29, Finska in Švica 31, Danska 33, Holandska 39, Madžarska 48, Bolgarija 73, Grčija 75, FLRJ 90, Poljska 103, Romunija 147.

Glede predvajanja filmov trditeljski člankarja, da je od vseh na svetu predvajanih filmov 72% ameriškega izvora, v Evropi pa 52 odstotkov.

Osušili so strugo Neretve

V začetku septembra so na področju reke Neretve v Hercegovini doslej doslej najpomembnejši uspeh na poti uresničenja velikopoteznega načrta za gradnjo največje jugoslovanske hidrocentrale. Dogradili so obtočni predor, skozi katerega se bodo odsele stekale vode Neretve. Z velikim rovom so presekali koleno Neretve pri Jablanici in s tem omogočili gradnjo dolinske pregrade v sami osušeni strugi reke. Pregrada, za katero so v steh-nali soteske pri Jablanici že vsekali globoke zaseke, bo visoka okrog 80 m in bo zahtevala vgradi-130.000 kubičnih metrov betona. Za pregrado bo nastalo ob strugi Neretve 35 km dolgo jezero, ki bo vsebovalo okrog 320 milijonov kub. m vode. Letna proizvodnja električne energije bo znašala 900 milijonov kilovatnih ur, kar ustreza potrošnji 200 milijonov stotov premoaga.

V bližini omenjene centrale napredujejo med tem tudi dela za zajezitev Rame, ki se zdaj steka v Neretvo tik nad Jablanico. Ta centrala bo lahko proizvajala 700 milijonov kilovatnih ur električne energije na leto. Obe centrali bosta proizvajali za 500 milijonov kilovatnih ur več električne struje, kakor je znašala v predvojnem obdobju celokupna jugoslovanska proizvodnja električne energije.

Nova jugoslovanska ladja

V jugoslovanske vode bo te dni priplula nova motorna ladja »Srbija«, ki jo je jugoslovanska

mornarica naročila ladjedelnici v Rotterdamu. Novo ladjo so pričeli graditi v Bremenhavnu že l. 1943 na račun nemške mornarice. Ob koncu vojne je jugoslovanska država kupila na licitaciji v Bruslju ladijski trup, ki je bil dograjen za 90 odst. in je poverila izpopolnitev gradnje rotterdamski ladjedelnici, ki je naročilo pravkar tudi izvršila. Ladja je dolga 134 m, ima 6.250 brutoregistrskih ton in je opremljena z Dieslovim motorjem z zmogljivostjo 5.000 konjskih sil, ki omogočajo ladiji brzino 16 milj na uro. Omenjena ladjedelnica bo kmalu izročila jugoslovanski trgovinski mornarici še drugo podobno ladjo »Makedonij«, od katere je bil ob koncu vojne prav tako zgrajen le ladijski trup.

V CRNI GORI SO IZSLEDILI PETROLEJ

Crna gora daje v zadnjih časih jugoslovanskim geologom velika zadoščenja. Doslej so s skromnimi sredstvi ugotovili večja ležišča boksita in premoga. V bazenih pri Plevlju znašajo zaloge premoga po približnih cenah okrog 1/4 milijarde ton. V severnih predelih Crne gore so odkrili tudi nahajališče cinka, barita in mangana. Veliko pozornost geologov pa so vzbudila nedolga znamenja petrolejskih ležišč, kot so izvirniki nafte, prisotnost podzemskih plinov itd. Dejala je bogata tudi z bituminoznimi škrljenci in z asfaltom. Zdalj nameravajo razširiti raziskovanja petrolejskih polj z vrtnanjem v globino.

PRASKI VELESEJEM

Spretna propaganda

Jesenski praški velesejem prinaša vsakovrstne novosti. Češkoslovaška industrija prireja na starem razstavišču razstavo športnih letal. CDK in Skoda razstavlja lokomotive, Agrostroj in Stavostroj pa poljedelska in gradbene stroje. Privrkat razstavlja češkoslovaški obrtniki skupno. Državno podjetje Mototehna prikazuje vse vrste avtomobilov in motornih koles, med njimi nov tip motornega kolesa s prikloico in novi model avtomobila Skoda 1102.

Od inozemskih razstavljalcev prireja Sovjetska zveza doslej največjo razstavo v Pragi, na površini 4000 kv. m, polovico v »palaci industrije« in polovico pred njo. Zastopanih je vseh 16 republik ZSSR. Razstavo je uredil arhitekt Ujaskov. Poljska, Madžarska in Romunija razstavlja vsaka na 700 kv. m prostora, Bolgarija na 500 in Albanija na 300 kv. m. Uradno razstavlja tudi Finska. V industrijski pačici razstavlja še holandska industrija elektro — in radio-aparatov, francoski izvozniki vin in likerjev ter Švica, ki razstavlja zlasti obdelovalne in druge stroje v velikem obsegu. Kolektivno razstavljaio tvrdke iz Italije, prvičkrat so prisotne tudi Fordove avtomobile tvornice v Evropi (Opel — Rüsselsheim itd.).

Uprava velesejma je izdala propagandne letake, prospekte itd. v 18 jezikih: v ruščini, francoščini in angleščini pa brošure o velesejmu. Za tuje predvajajo kratke filme »Praga govori«, ki je razen v omenjenih treh jezikih izdelan tudi v španščini. Film so že predvajali na tiskovnih konferencah, ki so jih v 17 državah Evrope in Prekomorja priredili češkoslovaški trgovinski zastopniki.

Zanimivo je, kako pudarja uprava, da je opustila »industrijski način« propagande, ki utruja publiko in celo tisk. Inozemskim listom pošilja »individualno« prirečene članke, fotografije itd. s čim manj vsiljivim besedilom. Nevsiljivo propagando za praški sejem prirejaio tudi po raznih velesejnih v inozemstvu.

ČEŠKOSLOVAŠKA IZVAZA MONTIRANE HIŠE

V preteklem mesecu je Češkoslovaška dobavila Izraelu in Avstraliji večjo množico montiranih lesenih hiš. Ker je po teh hišah v obeh državah veliko povpraševanje, bo Češkoslovaška še letos izvozila preko privilegirane izvozne družbe LIGNA vse narocene montirane lesene hiše.

Češkoslovaška zunanja trgovina

V mesecu juliju je znašal češkoslovaški uvoz iz inozemstva 3.579 milijonov Kčs in izvoz 3.144 milijonov Kčs. Plačilna bilanca v mesecu juliju je pasivna za 435 milijonov Kčs. Vrednost češkoslovaške zunanje trgovine v letošnjem juliju je bila za 470 milijonov Kčs pri uvozu in za 56 milijonov Kčs pri izvozu višja kakor lanskega julija.

V prvih sedmih mesecih letošnjega leta je Češkoslovaška uvozila iz inozemstva različnega blaga in surovin v skupni vrednosti 23.864 milijonov Kčs in izvozila za 23.203 milijonov Kčs gotovih industrijskih izdelkov. Za prvih sedem mesecev letošnjega leta je češkoslovaška plačilna bilanca pasivna v skupnem znesku 661 milijonov Kčs. V primeri z istim razdobjem lanskega leta je bil letošnji češkoslovaški izvoz za 2.885 milijonov Kčs večji. Tudi uvoz surovin je bil za 1.057 milijonov Kčs večji od lanskega in splošna plačilna bilanca se je zboljšala napram letu za 3.756 milijonov Kčs.

Znižanje primanjkljaja češkoslovaške plačilne bilance v zadnjih mesecih je povzročilo izključno povečan uvoz surovin, ki so osnova vse češkoslovaške industrijske proizvodnje. Tudi v bodočih mesecih ne bo Češkoslovaška svojega uvoza omejevala, temveč nasprotno še bolj ga bo povečala, da bi lahko z njim pokrila potrebe industrijske proizvodnje. Istočasno bo pa tudi povečala svoj izvoz, ki zlasti v mesecu juliju ni bil na zadovoljivi višini.

(Nadaljevanje in konec)

Predstavniki Trsta, ki so podpisali to listino v imenu Tržačanov so bili: Adelmo de Petazzi, Anton de Domenico, Nikolaj de Picha.

Izvirni priimek Petazzija, me-ni Matej Sila v knjigi »Trst in okolica«, je bil Petač, kar dokazuje tudi grb te rodbine na tem je upodobljenih 7 žblijev v obliki pete. Sicer se je on v latin-skem izvirniku podpisal de Petackus (t. j. od Petačev).

Z Nikolajem de Picha pa imamo poseben račun. Ta »de Picha« je torej iz l. 1382.; med per-gamentii, ki se hranijo v arhivu tržaškega stolnega kapitlja, pa je oporoka tržaškega kaplana dona Tomaža Sclabusa (t. j. Slo-venca) pok. Lenarta de la Piu-

cha (torej s Pivke) z dne 11. okt. 1348., ki zapušta del svo-je-ga premoženja med drugimi tu-di svojemu nečaku Juriju pok. Andreja de la Piu-cha. Na per-gamentu z dne 4. apr. 1363. pa je podpisan notar: Nicolaus de Picha, ki se tako podpisuje tu-di na naslednjih pergamentinah do 3. aprila 1379. Jasno, da je ta »de Picha« sorodnik ali pa direk-ten potomec tistega »Sclabu-sa« (Slovenca) Lenarta, ki je pred l. 1300 prišel semkaj s Pi-cke, ali kakor je pisano v la-tinskem originalu »de la Piu-cha«.

Zanimivo pri tem je tudi dej-stvo, da don Angelo Marsich, ki je priobčil celo zbirko teh latin-skih pergamentov v italijanskem prevodu v »Archeografo Tri-estino«, dosledno poitalijančuje

Trst pod Habsburžani

Gospodarski pogoji podreditve Habsburžanom Podpisniki zgodovinske listine v Gradcu

tudi vsa imena in priimke; ta-ko je namesto »de Petacus« za-pisal »de Petazii« in »Petazzii«, namesto »de Picha« pa »de Pic-ca« z očitnim namenom, da s teh imen zbrise vsako sled o njih slovenskem izvoru.

Ta Nikolaj »od Petačev« pod-pisuje pergament z dne 13. mar-ca 1373. kot namesnik tržaške-ga glavarja tako-le: Ser Adel-mo de Petacus vicedominus, in kot tak je devet let pozneje pod-pisal Leopoldovo listino.

Da bo še bolj jasen »italijan-ski« značaj tedanjega Trsta, bo-

di povedano, da je naš Tomaž Sclabus »de la Piu-cha« zapustil v svoji oporoki kanoniku Janezu Gremonu, župniku »de Lochaa« vinograd blizu vinograda Flori-na pok. Tesulla Trine, da bo molil zanj in za njegovo sestro »Jasno«, drugo vinograd »Sino-gullu de Vremu«, stanujočemu v Trstu, ki leži poleg vinograda žene istega Sinogulla in Jurija »Curec de Ricmagna« (današnji Kureti). V tej oporoki so ime-novani še Martin »de Sagorini«, Janez »vne Voglian« in »Nedel-cha« (Nedeljka) vdova »Mireci

der Mercanov« (današnje Merče pri Povirju). Svoji služabniki pa je zapustil »unam archam« (Skri-njo) sclabenicam« z vsem kar je v njej. Med pričami je neki Volcassius (Vukašin), potem Marin pok. Gregorja »de Gabrovizaa«, Curman de Pasant in drugi.

Namestnika glavarja (vicedo-mini) pa sta podpisana: Lazar Rubeus (Rubež) in Arrigo Ravi-ca.

V tej zgodovinski listini si je Leonold zelo natančno in po-drobno zagotovil svoje pravice, ki mu pripadajo kot novemu »gospodarju« Trsta in okolice: gosposki davek na uvoz in izvoz blaga, polovico vseh denarnih kazni ter vsako leto 100 čebrov najboljših rebule; na svoje dolžno-sti, da bi branil gospodarske in

druge tržaške interese, predvsem nasproti požrešnim Benetkam, pa je popolnoma pozabil. Te skr-bi je prepustil svojemu namest-niku, mestnemu poglavarju, ki naj »mšečanom« in sploh vsem prebivalcem mesta in okolice zve-sto vlada in jih brani. Kako? S katerimi sredstvi? Tega pa no-vi »gospodar« ni povedal.

Posledice te politike so znane: Tržačani so morali še 126 let sa-mi braniti svoje gospodarske in-terese in odbijati beneške napa-de in l. 1508. so Benetčani zopet zasedli naše mesto, ki so ga pa morali že naslednje leto (1509) zopet zapustiti in sicer takol, ko so zvedeli, da so se v mestu Cam-brai na Francoskem proti njim združili francoski kralj Louis XII, papež Julij II in cesar Mak-similijan I.

Vestnik Slovenskega gospodarskega združenja

SEDEŽ: TRST ULICA F. FILZI 10/I. TEL. 78-08

Zakonske določbe

DOVOLJENJA ZA PREVOZ
BLAGA Z MOTORNI
VOZILI ZA DRUGE OSEBE

Ukaz št. 177. (24. VIII 1949) predvideva nekatere nove predpise o izdajanju dovoljenj motornim vozilom, ki prevažajo blago za osebe, ki niso lastniki vozil. Med drugim določa ukaz, da se smejo izdati dovoljenja za 1 tovrstni avtomobil z nosilnostjo nad 15 stotov tistim tvežkam, ki so imele redno dovoljenje, a so prenehale s prevažanjem v obdobju med 1.XI.1939 in 8.V.1945 ter po prenehanju prevažanja niso dobile drugega dovoljenja. Prošnje, katerim morajo biti priloženi dokazi, se morajo vložiti pri nadzorniku za civilno motorizacijo v Trstu do 31. decembra 1949. Prav tako se lahko izdajo tvežkam nova dovoljenja v primerih, kjer so bili tovorni avtomobili, trikolice in priklopi vozovi prodani, demontirani ali uničeni, in sicer v roku 6 mesecev od prenosa lastnine, demontaže ali uničenja. Kdor kupi tovorni avtomobil lahko dobi dovoljenje za prevoz blaga, če ima prodajalec redno dovoljenje za isti tovorni avtomobil, izdano na področju in če mobil, izdano na področju in če izrecno in brezpogojno izjavi, da izrecno svoj pravici zaprositi za prenos tega dovoljenja na drug tovorni avtomobil, ki ga že ima ali ki bi ga kupil v nadomestilo prodanega avtomobila. Odgovor mora biti pismena in mora biti podpis overjen po notariju. Ta dovoljenja se lahko izdajo tudi za tovorne avtomobile, ki so prišli v last prosilca po 31. januarju 1948, če prodajalec po prodaji tega tovornega avtomobila in v njegovo nadomestilo ni dobil dovoljenja za drug tovorni avtomobil in če se odpove svojemu pravici zaprositi nadomestilo dovoljenja. Dedičem, katerim privolijo stoji na podlagi dedne pravice lastninska pravica na tovorni avtomobil se sme izdati novo dovoljenje za isto vozilo v roku 6 mesecev od registracije prenosa lastninske pravice.

Uradni list št. 24 (1. september 1949) vsebuje nadalje naslednje ukaze:

Ukaz št. 178 spreminja nekatere predpise o socialnem zavarovanju osebja javnih prometnih ustanov. Določbe se nanašajo v glavnem na urad za socialno skrbstvo.

Ukaz št. 179 določa, da se vse do 30. junija 1950 dodatni davek od prenosa delnic po čl. 16 enotnega zakonskega besedila št. 537 z dne 9.III.1942 odnosno ukaza št. 376 z dne 8.V.1947 ne bo pobiral.

Ukaz št. 180 predvideva podaljšanje davčnih olajšav predurme in posojila v zvezi s cesijami ali zastavljenjem terjatev (zakonski odlok 19. XII. 1936 št. 2170) vse do 31. dec. 1950.

Carinski predpisi

ZIVINA ZA ZAKOL

Z odlokom italijanskega ministrstva za poljedelstvo, ki bo stopil veljavno v veljavo tudi na našem področju, bodo vsi uvoženi govedo, živino in konje, ki so namenjeni za zakol, označili z žigom na levi strani gobca, poleg tega bodo konjem ostrigli rep in grivo. Odlok ima namen preprečiti, da bi uporabili uvoženo živino za rejo ali delo.

Prav tako je italijanska vlada iz zdravstvenih razlogov prepovedala vsak uvoz živali ali žival-

skih proizvodov iz Afrike in Azije. Prepoved se nanaša tudi na vse ekološke živali.

POSLOVNI PROMET IN
SVEŽE RIBE

Carinarne lahko oproste davka na poslovni promet ob uvozu svežih in zmrazjenih rib, ki so namenjene neposredni potrošnji, na podlagi izjave uvoznika. Dostojni morajo uvozniki potrditi z dokumenti, komu so ribe izročili.

Pojasnila in nasveti

Še o javnih napisih

Ker se je v zadnjem času nadzorstvo občinskih organov nad javnimi napisi in reklamnimi izveski v trgovinskih in obrtniških podjetjih, zelo poostrišlo, bomo v naslednjem na kratko povzeli vse tozadevne določbe, na katere smo člani »Gospodarskega združenja« že večkrat opozorili.

Glede uporabe slovenskega jezika pri javnih napisih ni nobenih omejitev. Zakon, ki je prepovedoval uporabo slovenskih napisov je bil formalno ukinjen. Odpravljen pa je prav tako zakon, ki je določal petkratno takso za napise, ki niso bili sestavljeni v italijanščini.

Za napise in izveske v trgovinskih in industrijskih obratih velja v ostalem nasleđe določbe:

1) Za vse napise, ki so trajni in v celoti vidni s cest ali trgov in ki niso v izlozih, je potrebno predhodno dovoljenje občinskega urada. Vsi ti napisi so brez zveze eme podvrženi predpisanim davkom.

2) Pri napisih, izveskih itd. ki so izpostavljeni v notranjosti obratnih prostorov ali v izlozih moramo razlikovati napise, ki obsegajo nad 50 kvadratnih dm površine (n. pr. kvadrat s stranico 22,5 cm) in napise z manj kakor 50 kv. dm površine. Prvi, t. j. napisi nad 50 kv. dm površine s, v vsakem primeru podvrženi dovoljenju ter davščini. Glede napisov, ki obsegajo manj kakor 50 kv. dm površine, pa moramo zopet razlikovati dva primera: če so taki napisi, izveski, itd. z zvezi s poslovanjem podjetja, v katerem so razstavljeni, niso podvrženi nobenemu predpisu. Če pa niso ti predpisi v zvezi z obratom (na pr. napis o neki pišči v manufakturni prodajalni), je potrebno zanje občinsko dovoljenje ter so podvrženi davku.

Izvajanje zadnje točke določb je precej sporno. Občina se je namreč postavila na stališče, da je vsak napis (torej tudi napis izpod 50 kv. dm površine v notranjih prostorih ali v izlozih) podvržen davščini, če vsebuje besedilo reklamnega značaja. Po takšni razlagi bi bilo na pr. dovoljeno izpostavljati brez vsake davščine napis s samo oznako proizvoda (na pr. »istresko vino« ne pa napis z dodatkom pohvale ali reklame (na pr. »istresko vino najboljša kakovost«).

Za doseg dovoljenja (kjer je to potrebno) morajo prizadeti vložiti prošnjo na kolektivnem papirju (lir 24). Prošnje se vlagajo na občini, na trgu Edinstva »Unità« (soba 44). Vloga mora vsebovati naslednje podatke: širino in dolžino napisa ali izveska, besedilo, kraj izpostave ter po možnosti tudi čas izpostave.

Poročamo vsekakor članom, naj uredijo zadevo v pogledu starih napisov, za katere nimajo še dovoljenja.

Slovenski izrazi v čevljarški stroki

Gospodarska šola oblačilne stroke v Ljubljani je sestavila seznam slovenskih izrazov v čevljarški stroki. Ker se je tudi na našem področju v teku stoletij vrnilo v izraze, ki jih uporabljajo naši obrtniki, mnogo italijanskih in nemških popačenih tujk prinašamo v naslednjem seznamu pravih izrazov, ki je bil objavljen v »Obrtniku«, vestniku obrtniškega združenja. Menimo, da bodo nove izraze naši strokovnjaki razumeli brez posebne razlage:

Orodje: čevljarški, prirezovalni, izrezovalni nož, krivec, kladio, klešče, ščipačke, natezalke, ozke natezalke, klinčar, ročaj za šilo, navadno, obojno, prešivalno šilo, trikotna pila, oša, strugača, strgulja, zabičalo za obročke in za ključice, šapa, zobčar, zobčar, okrasno, rezilno kolesce, gadičnica, gadična kost, obreznik, šestalo, čevljarško merilo, tišča, dolbilo, prebičalo, izbičalo, petni gadičnik, gadičnik za petni in zgibni rob, zarobne ploške, leščerba, nožnica, naprtnik, naročnik, palčjak, uganjač, vijer, škarje, žlica za obuvanje, ključka, natezovalnik, okrasni sekači in prebičali, žabice, piča za sekanje, kapa, ključka za škornje, kopita, goba, evkovke, ščetke, naožki, nabitki, klešče za vihovalke, natezalna plošča, rožnik, škornjeve, izzuvač ali zajec, žigalo, črtalec za obris noge, liščilna ščetka ali liščilka.

Stroji: ago stiskalnika, stroji za tanjšanje za izsekovanje, za rezanje podplatov, za rezkanje pet,

za glajenje petnega čela, za smirkanje pete, za smirkanje zgibov, za pobiranje robne ploške, za šivanje podplatov, za prešivanje podplatov, za zbijanje klinov; levo-ročni in desno-ročni šivalni stroji. Ci-indrski šivalni stroj, čistilni stroj, izdelbilni stroj za podplate, prešivalni stroji, čoki za izsekovanje.

Oprema v delavnici delovna miza, stoli, police za kopita in čevlje, omara za čevlje, omara za orodje ali orodnica, deska za prirezovanje, steklena plošča za tanjšanje.

Gospodarski uradi ZVU

Na pismeno prošnjo uredništva »Gospodarstva« z dne 23. avgusta, je Urad za obveščanje (Public Information Office) v svojem pismu z dne 9. septembra sporočil naslove gospodarskih uradov ZVU, ki jih objavljamo:

Glavni stan Zavezniške vojaške uprave angloameriške cone Svoobodnega tržaškega ozemlja — Headquarters Allied Military Government British-United States Zone Free Territory of Trieste — Ljudski dom (Casa del Popolo), ul. Teatro Romano.

Pravni oddelek — Department Legal Affairs — v palači »Javnih del« (Lavori pubblici).

Luški nadzorstveni urad — Department of Port Authority — Trg edinstva (Unità) palača »Tržaškega Lloyd« (Navy House).

Urad za obveščanje javnosti — Public Information Office — Ljudski dom.

Urad za javno varnost — Department of Public Safety — Sodnija (Palazzo di Giustizia).

Ravnatelj urada za gospodarstvo in finance — Director of Finance and Economics — Ljudski dom.

Urad za socialno skrbstvo — Department of Social Assistance — ul. Canal piccolo št. 1.

PREDPISI ZA IZVAJANJE Jugoslovansko-italijanske trgovinske pogodbe

Italijansko ministrstvo za zunanjo trgovino je v začetku septembra izdalo predpise za izvajanje italijansko-jugoslovanske trgovinske pogodbe, ki je bila kakor znano podpisana 4. avgusta t. l. in bo veljala do 3. avgusta 1950.

Plačevanje in obračunavanje kompenzacij se bo vršilo kakor doslej na podlagi petletnega sporazuma, ki je bil podpisan 2. novembra 1947. Zasebne kompenzacije in recipročni posli niso dovoljeni. Kontingente blaga, ki so predvideni v prilogi A in B sporazuma in ki so podvrženi izvoznemu ali uvoznemu dovoljenju, ne bodo predhodno razdelili, upoštevali pa bodo le posamezne prošnje, ki bodo prispale na ministrstvo po 15. septembru tega leta. Pri izdajanju dovoljenj bodo načelno upoštevali predvsem trdke, ki lahko dokažejo obstoj tradicionalne poslovne povezave z jugoslovanskimi tvežkami ali ustanovami in ki lahko izkažejo sklenitev posla z jugoslovanskimi podjetji s korespondenco ali fakturami »pro forma«. Za izvoz, ki je podvržen dovoljenju in ki se nanaša na kovinske in mehanične izdelke, na industrijske naprave, instrumente, stroje, ter kemije proizvode morajo prosilci navesti točno tehnično oznako proizvoda, opisati njegove tehnične značilnosti in priložiti, če je treba, načrte, fotografije itd. Raški premog se bo lahko uvažal le v skladu s predpisi odbora za premog glede vrste in cen blaga, izvrševale pa ga bodo le podjetja, ki gorivo uporabljajo ali ki se bavijo s to panogo trgovanja. V tem pogledu je potrebna tozadevna izjava trgovinske zbornice. Ministrsko uvozno dovoljenje

je potrebno za vrste blaga v naslednjem seznamu: suhe češnje, suhe gobe, sladni izvleček, suha cikurija, fižol, govedina in teletina, ter meso drobnih živali, mast in slanina, čreva, perje, konzervirane ribe v olju, prašičje kože, železniški pragi, drva, vezane plošče, furnir, ogelje, les za izdelavo godal, raški premog, istrski boksit, ferokrom, kremenski in livarski pesek, cement »La Fargue«, buhač, rafinirani svinec, baker, antimon, opij, alkaloidi in zdravila.

Pri izvozu iz Italije morajo izvozniki preskrbeti izvozna dovoljenja za naslednje blago: riž, tkanine iz bombaža in jute, anilinska barvila, dušična gnojila, gumijasti plašči in zračnice, električni in telefonski kablji (vključno podmorski), kovinasta sita za industrijo papirja, železo, ferossilicij, ležaji, valjani in profilirani aluminij, cevi iz surovega železa in jekla, jeklene vrvi, zlitine iz surovega železa in jekla, aluminij v palicah, optična stekla in tehnični pripomočki, trolebusi in tramvaji, avtomobili, kamioni in prikolice, mehanične delavnice na avtomobilih, kompresorji, pnevmatska kladiva in priključne, električni generatorji, elektromotorji in transformatorji, električne naprave in električni izolatorji, grafitne elektrode, Dieslov motorji in drugi manjši motorji z nadomestnimi kosi, precizijski aparati, črpalnice s pritisklinami, aparati za telegraf in telefon, traktorji, žerjav, orodni stroji za obdelavo lesa, stroji za javna dela s pritisklinami, nadomestni kosi in pritiskline za stroje, ter vse blago, ki ni izrecno omenjeno v seznamih izvoznih kontingentih.

Urad za razseljene osebe (begrünce) in manjšinske zadeve — Office of Displaced Persons and Minority Affairs — Obala 3. novembra št. 9 (Riva 3 nov.).

Vojaški urad za izdajo dovoljenja — Military Permit Office — Palača nekdanje prefekture, Trg edinstva.

Urad za javno zdravstvo — Public Health Office — ul. Canal piccolo 1.

Prosvetni urad — Education Office — ul. vojvode D'Aosta (Duca D'Aosta) št. 4.

Urad dela — Department of Labor — Oberdankov trg (Piazza Oberdan).

Svetovalec za poljedelstvo in ribarstvo — Agriculture and Fisheries Advisor — Ljudski dom.

Oddelek za industrijska posojila — Industrial Loans Section — Ljudski dom.

Urad za javna dela — Department of Public Services — palača »Javnih del« (palazzo Lavori pubblici).

Oddelek za pošto in telegraf — Post and Telecommunications — poštna palača (palazzo della Posta).

Oddelek za proizvodnjo — Department of Production — ul. Macchiavelli 1.

Oddelek za trgovino — department of Commerce — ul. Genova 9.

Oddelek za prehrano in preskrbo — Food and Supply Office — ul. Canal piccolo 1.

Urad za nadzorstvo cen — Price Control Office — ul. Canal piccolo 1.

Oddelek za prevoz — Depart-

ment of Transportation — železniška palača (palazzo Ferrovie) na Poštnem trgu.

Urad misije Uprave za gospodarsko sodelovanje — ECA, ki ni sestavni del ZVU, je v ulici Cavour št. 1.

Naslovi ostalih gospodarskih uradov, ki niso vključeni v ZVU: Luška agencija ameriških sil v Avstriji — Port Agency of United States Forces in Austria — Novo pristanišče; (pri Sv. Andreju).

Urad za pomoč vojnim oškodovancem — War Relief Services — ul. Canal piccolo 1.

OLAJSANJE FITOPATOLOSKE SLUŽBE

Urad za poljedelstvo ZVU je določil, da mora krajevna poljedelska poizkusna postaja pregledati ob uvozu le naslednje blago: marelice, breskve, kostanje, hruške, jabolka, cvetače, krompir ter rastline in dele rastlin. Ker je na italijanskem ozemlju fitopatološki pregled obvezen za vsakovrstno sadje in zelenjavo, morajo biti odslej morebitne pošiljke v Italijo opremljene s potrdilom tukajšnje fitopatološke urada. Vendar se do dokončnega sporazuma s italijansko vlado zaenkrat lahko pošilja v Italijo blago brez vsake formalnosti.

Saharin je odslej v Franciji v svobodni prodaji po vseh lekarnah. Tako je odredila francoska vlada. Listi pristavljajo, da je saharin bil že davno v prosti prodaji.

Razgled po pristanišču

V zadnjih 14 dnevih so prispale v naše pristanišče naslednje ladje: Ameriška ladja »Jakob Luckenbach« (7000 ton, New York) z večjim tovorom moke namenjene Avstriji.

Ameriška ladja »Exmontera« (8000 ton, New York) je izkrcala razno blago in vkrcala 51 vagonov pohištva in drugih hišnih potrebščin židovskih izseljencev.

Italijanska ladja »Siculus« (3000 ton, Neapelj) je vkrcala razno blago med drugim tudi 6 vagonov jeklenih plošč (približno 100.000 kg) namenjenih v Aleksandrijo.

Jugoslovanska ladja »Zagreb« (4500 ton, Reka) je ob pomolu V. v luči pri Sv. Andreju naložila večji tovor lesa namenjenega v Beirut.

Panamaska ladja »Meropa« (7600 ton, Panama) je izkrcala razno blago in vkrcala 58 vagonov lesa pri Sv. Andreju 3000 ton sladkorja.

Druga panamska ladja »Socrates« (7500 ton, Panama) je izkrcala večjo količino olja v sodih in razno drugo blago ameriškega izvora.

Ameriška ladja »Celestia« (7000 ton, Oregon, Prudential Line) je izkrcala žito v silos.

Italijanska ladja »Pontinia« (2000 ton, Ancona).

Jugoslovanska ladja »Sabaca« (3000 ton, Reka) je izkrcala večjo količino bombaža egiptškega izvora.

Italijanska ladja »Chioggina« (3000 ton, Benetke) je izkrcala 40 ton raznega blaga.

Ameriška ladja »Henry Lomb« (7200 ton, Baltimore) je izkrcala večjo količino moke za Avstrijo in razno drugo blago.

Izraelska ladja »Rojan Borchara« (1500 ton, London), ki pluje pod angleško zastavo je vkrcala v glavnem zaboje židovskih izseljencev za Haifo.

Italijanska ladja »Abbazia« (4000 ton, Benetke) je izkrcala 50 ton raznega blaga ter vkrcala večji tovor zabojev židovskih izseljencev za Haifo.

Panamaska ladja »Torres« (5000 ton, Tela) je priplula v Staro luko. Istotam je prispela ameriška ladja »Golden Eagle« (7000 ton,

New York) z večjim tovorom raznega blaga.

Ameriška ladja »Golden States« (7000 ton, Wilmington Del. States Marine Lines) s raznim tovorom.

Ladja Tržaškega Lloyd »Onda« (7000 ton) je izkrcala 1400 ton raznega blaga in vkrcala med drugim tudi večjo količino papirja in celuloze. Namenjena je v Indijo.

Ameriška ladja »Kyska« (6500 ton, New York) je izkrcala ob hangarju 58 v luči pri Sv. Andreju večjo količino moke namenjene v železniške vozove namenjene v Arnoldstein v Avstrijo.

Ameriška ladja »Esford« (7000 ton, New York) je izkrcala razno blago.

Grška ladja »Heron II« (4000 ton, Pirej) je prispela iz Pireja prazna in je naložila ob pomolu V. v luči pri Sv. Andreju tovor lesa.

Jugoslovanska ladja »Solina« (1200 ton, Vranje) je po kratkem bivanju v našem pristanišču odplula v Istanbul z približno 260 ton raznega blaga.

Panamaska ladja »Aseona« (3000 ton, Tela) je naložila 10 vagonov železnih omenjenih zabojev židovskih izseljencev ter odplula v Haifo.

Francoska ladja »Commandant Dorise« (6000 ton, Dunkerque) je priplula 400 ton kopre (coppa) iz Salata na Filipinih in jo je razložila ob hangarju 71 v luči pri Sv. Andreju, namenjena v železniške vozove namenjene v Avstrijo.

Italijanska ladja »Giuseppe Croce« (3000 ton, Torre del Greco) je vkrcala tovor lesa za Grčijo in Turčijo.

Italijanska ladja »Barlettas«, ki so jo popolnoma prenovili in popravili v naši ladjedelnici in je last plovnice družbe »Adriaticas«, je nastopila svoje krstno potovanje na novo ustanovljeni brzi progi Trst — Turčija.

Ladja domačega Lloyd »Jerusalem« (Jerusalemme), ki bi morala odpluti v Egipt in Indijo že v petek 9. t. m. ob polnoči z večjim tovorom raznega blaga in potniki, je zaradi stavke mornarjev, imela občutno zamudo.

Go spodarski položaj naše pokrajine NA KONCU PRETEKLEGA STOLETJA

lesnih obrtnikov, 2.104 obrtnikov železnin in jeklenin, 1.337 izdelovalcev strojev, orodja in instrumentov; 1.835 izdelovalcev pištč; 748 v živilski obrti, 736 kamnosekov in lončarjev, 369 tkalcev, 282 drugih kovinskih obrtnikov, 133 izdelovalcev kemikalij, 68 poligrafov, 50 izdelovalcev papirja in usnja, 165 brez določene obrti.

Trgovcev je bilo v Istri 10.534. Največ se jih je pečalo s prevažanjem po morju (3.144) in po suhem (1.308). Z blagom jih je trgovalo 1.718, z denarjem in vrednostnimi papirji 16, z mešanim blagom 4.984.

Od l. 1869 do 1880 je število prebivalcev mesta in okolice naraslo od 123.098 do 144.844, torej za 21.746 glav; ves prirastek pa je šel na račun mesta, medtem ko se je število okoličanov, zaradi

neugodnih gospodarskih pogojev, ni prav nič pomnožilo.

Prvo ljudsko štetje po narodnosti se je izvršilo l. 1850, ko so našli v Trstu z okoli 26.948 Slovencev in 51.695 Italijanov, v Istri pa 38.878 Slovencev, 88.343 Hrvatov in 85.778 Italijanov.

Po občevelnem jeziku so našli l. 1880 v Trstu in okolici 26.263 Slovencev in 88.887 Italijanov ter 5.359 Nemcev in drugih. V Istri pa 121.732 Hrvatov, 43.004 Slovencev in 114.291 Italijanov.

Leta 1890 so našli (tudi na podlagi obče. jezika) v Trstu in okolici 27.725 Slovencev, 100.639 Italijanov in 7.651 Nemcev in drugih. V Istri 44.418 Slovencev, 140.713 Hrvatov 118.027 Italijanov in 5.004 Nemcev. V mestu samem je bilo l. 1880: 2.817 Slovencev, l. 1890 pa 8.564.

To so seveda uradne številke nam nenaklonjenih oblasti, vsled česar so število Slovencev in Hrvatov skrčili kolikor je bilo le mogoče. Kakšno korist so od tega imeli je zgodovina deloma že pokazala. Sicer pa ni tempo e galantuomo (čas je postojenjak) trdijo naši dragi sodeželani!

Malo pred koncem prejšnjega stoletja so si okoličani ustanovili »Kmetijsko vrtnarsko družbo za Trst in okolico«, se je lepo razvijala in zelo uspešno delovala, dokler je niso fašisti zaplenili.

Vse obdelane zemlje je bilo v tržaški okolici 8.677 ha in sicer 768 ha njiv, 1.130 ha travnikov, 152 ha vrtov, 1.087 ha vinogradi, na 44 ha so rasi kostanj in oljke na 2 ha pa murve. Travniki je bilo 1.129 ha, pašnikov 61.615 ha, gozdov 2.297 ha; neplodnega sveta, zidišč in dvorišč pa 785 ha. Pšenica se je pridelovala l. 1895 na 116 ha, rž na 141 ha, ječmen na 107 ha, koruza na 319 ha, stročnina na 37 ha, krompir na 30 ha, detelja na 17 ha, ajda

(kot strnišni pridelek) na 210 ha, korenje na 63 ha, solinje na 16 ha in mešana krma na 35 ha.

Na vsakem hektarju (se je l. 1895 pridelalo v tržaški okolici 13 hl vina, odnosno 8 stotov pšenice, nekaj manj ječmena, se manj rži (6 stotov); krompirja 16,8 st., olja 11,2 st., koruze pa le 4,4 st. Deset let pred tem je vinski pridelek mnogo večji, in sicer 21,1 hl na ha, prav tako tudi pridelek krompirja (29,8 stotov na ha).

Trst z okolico je imel l. 1895, kakor že omenjeno, le 1087 ha vinogradov in še ti so bili po trini uši popolnoma okuženi. Ti so dali le 14.040 hl vina, t. j. samo 73,5% od srednjega pridelka prejšnjih 20 let. Most so prodajali po 20—25 goldinarjev, boljše blago tudi po 28 goldinarjev za hl (100 litrov).

Povprečne cene za naslednje pridelke so bile l. 1895: pšenica 6,79 goldinarjev za hl, rž po 4,22 gold., ječmen po 3,02 gld., oves po 3,68 za hl. —od—

Podatki ljudskega štetja 31. decembra 1890 nam prikazujejo naslednjo sliko. Prebivalstvo Trsta in okolice: 157.466; med temi 71.806 tujakih domačinov, 2.000 ogrskih državljanov, 22.350 inozemcev (od teh 16.590 italijanskih državljanov) in 61.310 avstrijskih državljanov po spolu 75.493 moških in 81.973 žena.

Po poklicu in opravilu je bilo v Trstu največ obrtnikov, in sicer 28.371, od katerih je imelo 1.295 še postranski zaslužek. Izmed teh je bilo največ krojačev (ozir. šiv. bil) in čevljarjev (10.781), potem je bilo največ deležnikov stavbarske obrti (2.790), lesne obrti (2.531), izdelovalcev pištč (2.355) in živil (2.038). Z železnjo in jekleno obrtjo se je pečalo 2.011 oseb, z drugimi kovinami 427, s kameno in točeno obrtjo 975, 1701 je bilo izdelovalcev strojev, orodja in instrumentov; 827 tkalcev, 527 poligrafov (tiskarjev in tem podobnih), 391 izdelovalcev papirja in usnja, ter 314 predelovalcev kemikalij. Svoje posebne obrtnosti ni naznačilo 667 oseb.

TRŽNI PREGLED

V začetku septembra, kakor smo zabeležili v zadnji številki našega lista so se cene nekaterih poljedelskih proizvodov po dolgotrajnem nazadovanju pričele zopet nagibati navzgor. Proizvajalci so upali, da se bo tendenca naraščajočih cen še okrepila. Trg pa je takoj odgovoril z zmanjšanimi nakupi na debelo in na drobno. Previdnost je namreč postala izrazita poteza sedanje trgovine. Cene na debelo so se zaradi tega ustalile in vse kaže, da smo pred obdobjem precejšnje tržne stabilnosti. V bližnji bodočnosti ni vse-kakor pričakovati velikih presenečenj. Vprašanje prilagoditve cen v prodaji na drobno kvotacijam na debelo je še vedno predmet živahnih razpravljaj.

ZITARICE

Prvi žitaricah se na sifosno opaža stalnost cen, le za koruzo predvidevamo nadaljnjo pometitev. V bistvu se je med različnimi vrstami žitaric ustvarilo normalno sorazmerje cen. Na bližnjih tržiščih Benečije se najvišje in najnižje cene žitaric sukajo okrog naslednjih kvotacij: pšenica I (1949) 6.600-6.800, II 6.500-6.650, III 6.400-6.500; ječmen 3.800-4.000; oves 4.100-4.300; koruza 4.800-5.300.

ZIVINA

Cene živine so ostale v glavnem na prejšnjih kvotacijah, le v nekaterih središčih so se vedno v zmernem nazadovanju. Razlike cen med različnimi tržišči pa se polagoma ublažujejo. Tendence podražitve na trgih prašičev, ki so jo beležili na koncu avgusta, se je v glavnem ustavila. Dajemo najnovejšje cenike naslednjih tržišč:

Rovigo: voli 230-240 lir za kg žive teže, krave 200-240; teleta 350-380, bik 200-220; pitani prašiči 230-260; prašički 190-200; kokoši 400-430; golobi 300-350; race 330-350; gosi 220-240; zajci 150-160 lir za kg.

Reggio Emilia: voli I 230-270, II 200-230; krave I 200-230, II 170-200, III 120-240; teleta od 50 do 70 kg 350-380, od 70 do 90 kg 380-410, nad 90 kg 410-430 lir za kg.

MLECNI IZDELKI

Cene masla so pričele zopet naraščati, kar sicer ustreza sezonskemu obdobju vendar nasprotuje dejstvu, da so cene tega važnega mlečnega izdelka dosegle razmeroma previsoke cene. Precej krepke cene se beležijo tudi pri trdih sirih; v nazadovanju so cene mehkih sirov, zlasti »gorgonzole».

V Emiliji so zadnje cene naslednje: maslo 800 lir za kg (domača proizvodnja); parmezan 1947 prvovrstni 1.300-1.350 lir za kg, isti 1948 1.000-1.050; emmenthal, 45 odst. maslobo 570 lir.

VINO

Na vinskem trgu vlada negotovost. V južnih predelih Italije, kjer gre trgati že proti koncu, prodajajo proizvajalci grozdje po zelo nizkih cenah: 2.500-3.000 lir za stot (lani 4.200-5.000). Značilna pa je podražitev nekaterih vrst vina na trgih severne Italije; vendar opazovalci menijo, da gre za začasno konjunkturo, kar potrjujejo tudi najnovejši ceniki vinskega trga, ki beležijo nizke cene zlasti na področju vina slabše kakovosti.

Verona: za hl stop. »Valpolicella» 425-445, soave 425-445, bardolino 405-425, »Verona» 359-415.

Firenze: rdeča vina boljše kakovosti 11-12 stop. 5.000-6.500 lir za hl, 12-13 stop. 6.500-7.500, 13-14 stop. 7.500-8.500; običajna rdeča vina 9-10 stop. 2.500-3.200, 10-11 stop. 3.200-4.000, 11-12 stop. 4.000-5.500 lir za hl.

Bari: črna vina za rezanje »Barletta» 440-480 lir za hl stop., fina vina »Corato» 350-370, ista običajna 320-330. Lecce: rdeča vina na 14 stop. 370-380 lir za hl stop.

OLIVNO OLJE

V proizvodnih središčih olivnega olja vlada po nedavni podražitvi tega blaga, precejšnje mrtvilo. Krepkeje cene beleži tržišče olja boljše kakovosti. V Bariju so zadnje kvotacije naslednje: Olje ekstra največ 1 stop. kisline 550-570 lir za kg; fino do 1,5 stop. kisline 510-530, isto do 2 stop. kisline 480-500; običajno s 5 stop. kisline 430-445 lir. V Lecce kvotira fino olivno olje do 2 stop. kisline 500-510 lir za kg. od 2-5 stop. kisline 480-490 lir za kg.

KONSERVIRANA ZIVILA

Nepričakovano so cene konserviranega paradižnika nove proizvodnje poskočile. Industrija konserviranega sadja sploh se namreč že dolgo časa bori s tržno depresijo. Zadnje cene so za primerjavo v Parmi naslednje: 3 krat koncentrirano blago I vrste 152 lir za kg, 2 krat koncentrirano v posodah za 200 gr. 55, v posodah za 500 gr. 220, v škatlah za 1 kg 210, v škatlah za 5 kg

175, za 10 kg 170; 3 krat koncentrirano blago v posodah za 200 gr 270, za 500 gr 235, za 1 kg 225, za 5 kg 190, za 10 kg 185 lir.

Zaradi slabih poslov se pritožuje tudi italijanska in tržaška industrija konzerviranih rib, in to kljub precej slabim uspehom letošnjega ribolova. V Trapani nudijo po zadnjih cenikih fco vagon, vključena embalaža: tuno v olju po 780-800 lir za kg, sardine 380-400; škombri 360-380 lir za kg. V zalozah tovarn konzerviranih rib je nakopičenega mnogo blaga.

RAZNA ZIVILA V TRSTU

Maslo 1100-1200 lir za kg na debelo, sir gorgonzola 680-720, furlanski sir 460-650, ovčji sir 1000, Emmenthal 720-760; slanina 340-350, mast 360-390, šunka »Praga» 1090, furlanska salam 1150; krušna bela moka 85 do 95, koruzna moka 70-77; kava Brazil 660-720, Santos ekstra 900 do 920, Costarica 1000-1030, San Domingo 940-960 lir za kg na debelo.

MEDNARODNA TRŽIŠČA

	CHICAGO	12/VIII	29/VIII	12/IX
Pšenica (stot. dol. za bušel)	203.50	201.—	205.25	
Koruza " " " "	123.12	125.37	128.—	

	NEW YORK	32.43	31.54	31.05
Bombaž (st. dol. za funt)				
Baker " " " "	17.50	17.75	17.75	
Cin " " " "	103.—	103.—	103.—	
Svinec " " " "	15.12	15.12	15.12	
Cink " " " "	10.—	10.—	10.—	
Aluminij " " " "	17.—	17.—	17.—	
Nikel " " " "	40.—	40.—	40.—	
Krom (dol. za ton)	40.—	40.—	40.—	
srebro dol. za steklenico	77.—	77.—	76.—	

	LONDON	107.50	107.50	107.50
Baker (f. šter. za d. ton)				
Baker blister " " "	104.—	104.—	104.—	
Svinec " " " "	88.75	88.75	88.75	
Antimon " " " "	160.—	160.—	160.—	

	ALEKSANDRIJA	90.60	100.55	90.40
Bombaž »Karnak« I. (talerjev za kantar)				
" »Zagora« I. " ")	54.03	61.25	59.50	

	SANTOS	104.80	103.90	109.—
Kava Santos C (kruzarjev za 10 kg)				

Mednarodna trgovina zasleduje z veliko pozornostjo potek indeksov proizvodnje in potrošnje. Na te indekse naslanjajo opazovalci svoja predvidevanja. V sedanjem obdobju pričakujejo s posebno pozornostjo biltene o poljedelski proizvodnji. Vest, da so n. pr. v ZDA pridelali 138.000 bal bombaža več kakor so predvidevali v začetku avgusta, je takoj povzročila padec kvotacij na ameriškem tržišču bombaža. Kvotacije pa so se pozneje usmerile navzgor, ko so iz drugih virov izvedeli, da je porast bombažne proizvodnje v primerjavi z lanskim letom nekoliko manjši. Zitarice so ohranile stare kvotacije, ker so si trgovci že pred meseci ustvarili precej točno sliko o mednarodni proizvodnji in potrošnji. Trgovina industrijskih izdelkov in kovin poteka v znamenju stalnosti. Na tem področju je trgovanje precej živahno, kar pa prepisujejo ne toliko izboljšanju splošnega gospodarskega položaja, kolikor o kolnosti, da so veliki potrošniki in prekupčevalci iz previdnosti krčili svoje zaloge blaga in da morajo zdaj te zaogee nujno dopolnjevati.

ZITARICE

Zapadna Evropa bo pridelala letos okrog 251 milijonov stotov pšenice, t. j. približno toliko kakor lani, a znatno več kakor v l. 1947. (171 milijonov stotov). V primerjavi z lanskim je pridelalek pšenice večji v Italiji, Švedski, Belgiji in Danski, nekoliko manjši pa v ostalih državah.

Svetovna proizvodnja riža je letos v primerjavi z lanskim znatno

napredovala (7.500 milijonov bušljev proti 7.219 milijonov). V obdobju 1940-43 je znašala letna povprečna proizvodnja riža 6.994 bušljev, v obdobju 1935-39 pa 7.323 milijonov bušljev. V svetovni trgovini žitaric je pomembno nazadovanje argentinskega izvoza, ki se nanaša v glavnem na pšenico in na koruzo. Tako je v preteklem poljedelskem letu izvoz argentinskih žitaric dosegel komaj 40 milijonov stotov v primeri z 71 mil. v prejšnjem letu. V predvojnem obdobju je Argentina izvažala vsako leto nad 100 milijonov stotov žitaric. Argentina je zdaj zgubila dober del evropskih tržišč, notranja proizvodnja pa se je obenem znatno skrčila zaradi nedonosnih cen.

KOVINE

Zadnji biltene mednarodnega tržišča kovin ne beležijo znatnejših izprememb. Proizvodnja jekla je v zapadni Evropi in v ZDA nekoliko nazadovale. Rekordno proizvodnjo je doseglo v juliju železarstvo in jeklarstvo Zapadne Nemčije: 624.000 ton surovega železa, 777.000 jekla ter 529.600 ton valjanega jekla.

Na področju neželeznih kovin ni beležiti značilnejših novosti.

RASTLINSKA VLAKNA

Sibkeje cene na ameriškem tržišču, trdnost egiptskega trga, omejeni posli indijskega področja so najznačilnejše poteze sedanjega svetovnega bombažnega trga. Krepke cene beležijo skoraj vsa ostala rastlinska vlakna zlasti pa juta.

VOLNA

Glede bodočega razvoja svetovne trgovine volne vlada v mednarodnih trgovinskih krogih precejšnja negotovost. Volna je v marcu in aprilu t. l. nenadoma pocenila, toda v maju in juniju so cene zopet poskočile in dosegle skoraj stare kvotacije. Povpraševanje po volni in volnenih izdelkih je v povojnem obdobju silno naraslo. Zaogee, ki so se nakopičile med vojno so se naglo skrčile. V zadnjih časih se vendar opaža, da se povpraševanje po volni postopoma zmanjšuje. Povja je posebno značilen za ZDA, zlasti pa za Anglijo, kjer se je potrošnja volne skrčila v zadnjem letu za okrog 25%. V porastu je nasprotno potrošnja volne v vzhodnih evropskih državah. Začasne cenitve o letošnji svetovni proizvodnji volne napovedujejo 5% porast v Avstraliji, kjer pa bodo proizvedli sorazmerno mnogo več kakovostne volne, ki je kakor znano sorazmerno najdražja. V Novi Zelandiji in južni Afriki bo ostal pridelek volne na lanski stopnji; za vse ostale proizvajalce svetovnega pomena napovedujejo napredovanje. Opazovalci sklepajo, da se bodo pričeli povečanja proizvodnje zlasti pa zaradi nazadovanja potrošnje cene prej ali slej usmerile navzdol. Pripomniti pa je, da niso ta predvidevanja doslej potrjena od stvarnega poteka mednarodnih tržišč volne.

PETROLEJ

Proizvodnja petroleja v ZDA kaže na nazadovanje. V zadnjem tednu avgusta so n. pr. v deželi predelali skoraj 20 odst. petroleja manj kakor v istem obdobju lanskega leta.

Poljski triletni plan proizvodnje petroleja je bil, kakor poročajo, uresničen 6 mesecev pred določenim rokom. Ta plan je predvideval proizvodnjo 495 tisoč ton goriva; s to količino lahko krijemo eno tretjino vseh poljskih potreb. Sovjetska zveza je Poljski nabavila vrtnalne naprave za vrtnanje petrolejskih polj do 3.000 m globine.

Cistilnice petroleja v Hajfi, ki so ob izbruhu palestinske vojne prenehale delovati, bodo verjetno zopet kmalu v polnem obratu, če bo prispelo, kakor upajo dovolj surovine iz Romunije in iz Perzijskega zaliva. Poročajo, da bo izraelska vlada protestirala pri OZN, ker Egipt kljub dogovoru o premirju ne dopušča prevoza petroleja namenjenega v Izrael čez Sueški kanal. Medtem je baje izraelska vlada razveljavila vse koncesije, ki jih je skrivaj odobrila raznim tujim podjetjem.

LES
Avstrijski »Holzwirtschaftsrat«, ki izdaja izvozna dovoljenja za les je objavil, da je doslej odobril izvoz lesnega materiala v Italijo po naslednjih cenah: sortiment 03

Glavni urednik
LOJZE BERCE
Odgovorni urednik
STANISLAV OBLAK
Založnik
Založba »GOSPODARSTVA«
Tiskarna Založništva tržaškega tiska

Avtopodjetje S. T. A. R. - D. D.

Trst, Ulica Moreri 7 - tel. 56-08 - Rojan
Avtobusna postaja Trst - Biljaternica št. 3 - tel. 5125

Potniške proge z avtobusi:
PROGA TRST-PIKAN
Od 1. 7. 1949

Odhod iz Trsta (Avtobusna postaja):
6.—, 12.45, 16.30, 20.— (ob delavnikih)

Prihod v Trst: 7.45, 9.45, 19.—
20.— (ob delavnikih)

Nedeljski urnik; odhod iz Trsta:
8.—; prihod v Trst: 19.30.

(»Stombante« I, II, III) po 14.000 lir za kubični m; 04 (»Stombante« od I-IV) po isti ceni, sortiment III po 9.000, III/IV po 8.000 lir. Te cene veljajo fco meja. Za poslovni davek in carino je potrebno dodati že 15 odst. Isti urad napoveduje, da bodo odslej upoštevali samo ponudbe za sortiment 03 in 04, ki bo za 1.000 lir manjši od navedenega. Posli se obračunavajo na podlagi tečaja šiling-lira 1:30.

AVTOMOBILI

Izrael je nakupil pri tovarni Ford 1.800 kamionov, sedaj se pa

pogaja z 10 tovarnami za nabavo nadaljnjih 3.000 vozil. V ta namen je podjetje Ford odobrilo Izraelu 2,4 milijone dolarjev. Export-Import Bank pa je nakazala za isti namen 1,6 milijona dolarjev.

CEHOSLOVASKA — BRAZILIJA

S 24 glasovi proti 16 je brazilski senat odklonil podajanje trgovinskega sporazuma med Čehoslovako in Brazilijo, ki poteče na koncu tega leta. Sporazum so nameravali podaljšati do 1. 1952.

TELEFON 54-20

TRST, UL. FABIO SEVERO 5

SOC. AN. FABBRICA ACCUMULATORI - MILANO
D. D. TOVARNA AKUMULATORJEV - MILAN

Baterija vseh prednosti

R. E. D. A. T. A. M. VIGINI

KOVINSKI USMERJEVALCI WESTINGHOUSE
ZAVORE IN SUHE SRLOPKE - OPREMA ZA
AVTOMOBILE - TEHNIČNE POTREBŠČINE

OBIŠČITE

OBIŠČITE

ZAGREBSKI VELESEJEM

17. IX. — 2. X. 1949

POPUST NA ŽELEZNICAH

Informacije pri:

GOSPODARSKI DELEGACIJI F. L. R. J.
TRGOVINSKI ODDELEK

TRST - UL. CICERONE 8

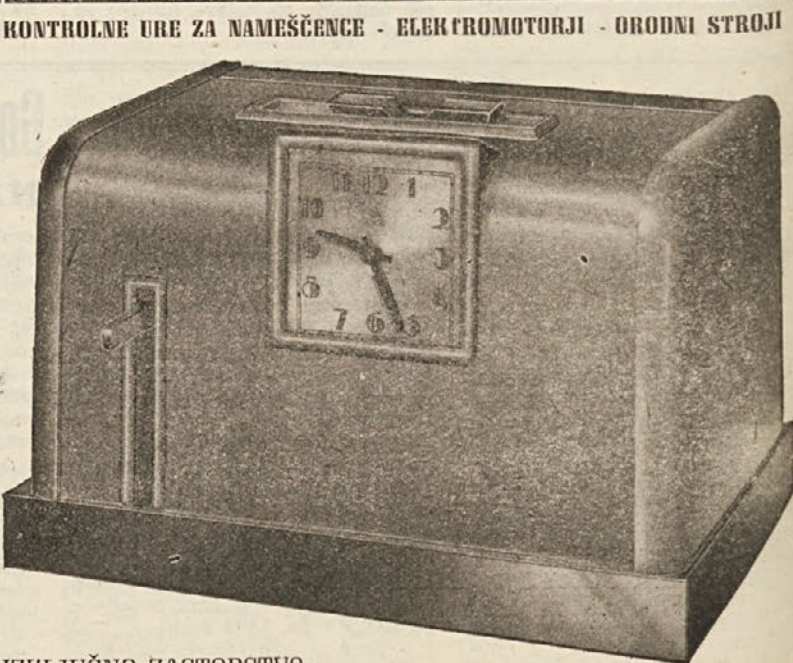
R.
E.
D.
A.
T.
A.

TRST

ul. F. Severo 5

PNEUMATICI

«CEAT»

1. Popolno avtomatično delovanje.
2. Švicarski sistem zavarovanja.
3. Uzmeli iz švedskega jekla.
4. Osovine in osni tečaji iz karbunurnega jekla visoke kakovosti.
5. Bronasti deli in deli iz medij prvovrstne zlitine.
6. Sklapanje delov po tolerancah I. S. A.
7. Kolavdacija ur je izvedena z najpopolnejšimi kontrolnimi instrumenti, predvsem kaljenih delov, ki so mikroskopično pregledani.
8. Elegantna, ekonomična prostorska oblika.

Popoln izdelek, najboljši izmed najboljših!
Dveletno jamstvo
UGODNA CENAI

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO:

R. E. D. A. T. A. TRST, ULICA FABIO SEVERO ŠT. 5

BORZA

VALUTE V MILANU

	2. IX.	15. IX.	Min.	Maks.
Funt šterling	8.300	8.350	8.300	8.450
Napoleon	7.050	7.000	6.950	7.050
Dolar	625	620	615	625
Francoski frank	158	166	158	168
Švicarski frank	158	157	157	158
Funt št. papir	1700	1725	1700	1725
Avstrijski šiling	25.—	24.50	24.50	25
Zlato	1.070	1.050	1.050	1.080

BANKOVCI V ZURICHU

dne 13. septembra 1949

	ZDA (1 dol.)	Belgija (100 fr.)	8,70
Anglija (1 t. št.)	11,40	Holand. (100 fl.)	103,—
Francija (100 fr.)	1,00	Švedska (100 kr.)	71,—
Italija (100 lir.)	0,65	Izrael (1 f. št.)	9,—
Avstrija (100 šil.)	15,25	Španija (100 pez.)	10,25
Čehoslov. (100 kr.)	1,25	Argent. (100 pez.)	30,—

VREDNOSTNI PAPIRI V TRSTU

	2. IX.	15. IX.	Min.	Maks.
Južna železnica	2.250	2.235	2.185	2.250
Splošne zavarov.	6.400	6.100	6.050	6.400
Assicuratrice	940	870	870	940
Riun. Adr. Sic.	1.940	1.866	1.855	1.940
Jerolimich	2.040	2.040	2.040	2.040
«Istra-Trst»	580	580	580	580
«Lošinj»	8.000	8.000	8.000	8.000
Martinolič	1.600	1.600	1.600	1.600
Premuda	3.565	3.565	3.565	3.565
Triptkovič	7.400	7.400	7.400	7.400
Tržaški tram.	580	580	580	580
Openski tram.	1.010	1.010	1.010	1.010
Terni	253	248	240	253
ILVA	267	255	250	267
Zdr. jad. ladjedel.	236	238	236	248
Ampelea	310	700	310	700
Arrigoni	320	1000	320	1000